

TAMADA *tour*

Gruzja 4x4 z Tuszetią i Waszłowani 12 dni

Organizator

Organizator (Polska): TAMADA TOUR Sp. z o.o., Krzysztof Ciemnołoński, ul. Fiołków 3, 05-540 Zalesie Górne.

Przedstawiciel (Gruzja): LLC TAMADA TOUR, Chikobava str. #33/ Adjametis str. #2, Chugureti district, 0102 Tbilisi, Gruzja.

Kontakt i informacje o wycieczce: Krzysztof Ciemnołoński, tel.: +48 792 004 069 (PL), tel.: +995 558 107 555 (GE), e-mail: biuro@tamadatour.pl, www.tamadatour.pl.

Program – 12 dni

KUTAISI - TBILISI – KVEMO ALVANI – OMALO – DARTLO – OMALO – SIGNAGI – BODBE – TELAWI – PARK NARODOWY WASZŁOWANI – GREMI – NAPAREULI – KWARELI - DAWID GAREDŻA – UDABNO – TBILISI – GRUZIŃSKA DROGA WOJENNA – MCCHETA – GORI – UPLISCICHE – KUTAISI – JASKINIA PROMETEUSZA – KANION OKATSE - KUTAISI

1. dzień – Przyjazd do **Kutaisi** z Katowic, spotkanie z pilotem Tamada Tour, przejazd do **Tbilisi**. Zakwaterowanie w hotelu. Obiadokolacja w restauracji z muzyką na żywo i pokazem tańców. Nocleg w hotelu w Tbilisi.

2. dzień – Śniadanie w hotelu. Wykwaterowanie. Przejazd do miejscowości Kvemo Alvani, skąd ruszymy przez **przełęcz**

Abano (2926 m n.p.m.) do wioski Omalo w trudno dostępnym regionie Tuszetii (pokonanie trasy 72 km zajmie ok. 3,5 godz.). Przyjazd do **Omalo**, zakwaterowanie w guesthouse. Odpoczynek. Dla chętnych lekki trekking i zwiedzanie okolicy. Obiadokolacja i nocleg.

3. dzień – śniadanie. Wycieczka do historycznej osady **Dartlo**, trekking w okolicy. Powrót do Omalo. Dla chętnych rajd konny (za dodatkową opłatą). Obiadokolacja i nocleg w guesthouse.

4. dzień – śniadanie. Pożegnanie z Tuszetią, powrót przez przełęcz Abano do nizinnego regionu Kachetii, słynącego z produkcji wina. Przyjazd do miasta **Signaghi** – położone na wysokiej górze, otoczone murami obronnymi i licznymi basztami, stanowi znakomity punkt widokowy. W Signaghi zwiedzimy oddział **Muzeum Narodowego** ze wspaniałymi kolekcjami malarstwa gruzińskiego prymitywisty Niko Pirosmanszwilego (znanego z piosenki Ałły Pugaczowej „Milion purpurowych róż”) oraz misternych rzeźb sprzed 5000 lat! Nieopodal miasta zajrzemy też do żeńskiego klasztoru w **Bodbe** (IX–XVII w.), gdzie jest pochowana św. Nino, mniszka z Kapadocji, która zainicjowała chrystianizację Gruzji. Przejazd na obiadokolację z degustacją znakomitych domowych win u niesamowitego winiarza, **Niki Bakhia**. Zabawa na świeżym powietrzu, wspólne przygotowanie posiłków. Nocleg w hotelu w Telawi.

5. dzień – śniadanie. Całodniowa wycieczka autami terenowymi do **Parku Narodowego Waszłowani**, nazywanego „gruzińską sawanną”. Zwiedzanie atrakcji przyrodniczych rezerwatu. Powrót na nocleg do Telawi z przerwą na obiadokolację w lokalnej restauracji.

6. dzień - Śniadanie. Wyjazd na zwiedzanie pereł architektury świeckiej i sakralnej Kachetii - cerkwi w **Alaverdi** (XI w.) z kopułą na 55 m. wysokości, średniowiecznego miasta - stolicy Kachetii **Gremi** (XV w.), winiarni **Twins Cellar** w **Napareuli** z najciekawszym w Gruzji Muzeum Wina. Degustacja ekologicznego wina produkowanego tradycyjną metodą. Krótki relaks nad sztucznym jeziorem **Ilia's Lake**. Na koniec zawitamy do najstarszej w Kachetii **fabryki wina Kindzmarauli Corporation** w Kvareli. Tam zwiedzamy obiekt i degustujemy produkowane wyroby. Poznamy kilka najpopularniejszych szczepów winogron i produkowanych z nich win (Saperavi, Kindzmarauli, Mukuzani), pełen proces wyrobu od fermentacji do butelkowania i unikalną, zupełnie odrębną od europejskiej sztukę winiarską. **Możliwość zakupu wina po bardzo dobrych cenach**. Obiadokolacja połączona z warsztatem gotowania. Nocleg w hotelu w Telawi.

7. dzień - Śniadanie. Przejazd do Tbilisi. Po drodze, tuż przy granicy z Azerbejdżanem, odwiedzimy imponujący zespół klasztorny **Dawit Garedża** z freskami z XI w. Czas na trekking. Przejazd do **Udabno - miasta duchów** i relaks w prowadzonym przez Polaków barze **Oasis Club**. Dojazd do Tbilisi. Obiadokolacja w lokalnej restauracji. Nocleg w hotelu.

8. dzień - po śniadaniu zwiedzanie zabytków pięknej stolicy Gruzji. Zawitamy do **Cmindá Sameba** (Sobór Świętej Trójcy, XX w.), czyli największej cerkwi na Kaukazie (mieści 10 tys. wiernych!), oraz do potężnej twierdzy **Narikala** (VI-VIII w.), która pamięta rządy arabskich emirów. Zobaczymy też zabytkowe cerkwie **Anczischati** (V-VI w.) i **Sioni** (XI-XII w.). Następnie zajrzemy do słynnych tbiliskich łaźni siarkowych w najstarszej, 1500-letniej dzielnicy Abanotubani, gdzie obejrzymy również najbardziej znaną **łaźnię Orbeliani** (XIX w.), zwaną Niebieską Łaźnią i zbudowaną w orientalnym stylu. Kolejnym punktem na naszej trasie będzie wjazd kolejką gondolową na szczyt grzbietu górskiego Sololaki, pod pomnik **Kartlis Deda** - Matki Gruzji (XX w.), skąd roztacza się piękna panorama miasta. Stąd udamy się na tbiliską starówkę - czas wolny w rejonie kawiarni i restauracji (można tu zjeść znakomite lody, kupić pamiątki czy stroje narodowe, a także spróbować lokalnej kuchni). Przejazd główną arterią Tbilisi, **aleją Rustawelego**. Zaczniemy od **pomnika św. Jerzego** na placu Wolności, gdzie znajduje się również dawna siedziba **ratusza miejskiego**. Po drodze miniemy niegdysiejszy gmach **parlamentu**, **operę** w orientalnym stylu, dawny **pałac gubernatora Kaukazu**, cerkiew **Kaszweti** (XIX w.) oraz budynki **teatru i filharmonii**. Obiadokolacja w restauracji z pokazem tańców i muzyką na żywo. Powrót na nocleg do hotelu w Tbilisi.

9. dzień - po śniadaniu ruszamy **Gruzińską Drogą Wojenną** w kierunku północnym. Po drodze oglądamy wspaniałą twierdzę

Ananuri (XVI-XVII w.), położoną nad ogromnym zbiornikiem wodnym **Zhinvali**, który zasila pobliską elektrownię, generując większość prądu dla całego kraju. Dalsza droga wiję się serpentynami; jedziemy do **Stepancmindy** (Kazbegi) na spotkanie z wygasłym wulkanem, drugą co do wysokości górą Gruzji - **Kazbekiem** (5033,8 m n.p.m.). Wjeżdżamy terenowymi samochodami do położonej wysoko nad miastem (2170 m n.p.m.) cerkwi **Cmindá Sameba** (XIV w.), w oddali widać ośnieżony szczyt góry. Powrót do Tbilisi. Obiadokolacja na trasie. Nocleg w hotelu w Tbilisi.

10. dzień - Po śniadaniu wykwaterowanie z hotelu. Następnie odwiedzamy perłę architektury, dawną stolicę Iberii Kaukaskiej - **Mcchetę**. Podziwiamy zabytki wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Podjeżdżamy stromą szosą do cerkwi **Dźwari** (VI-VII w.). Stąd rozciąga się wspaniały widok na miasto i dwie łączące się główne rzeki Gruzji - Mtkwari i Aragwi. Następnie oglądamy katedrę **Sweticchoweli** (XI w.), tzw. gruziński Wawel z grobami królów z dynastii Bagrationi i sklepieniem na wysokości 54 m. Podziwiamy również wspaniałe freski. Mijamy miejsca, gdzie w 2008 r. znajdował się front wojenny. **Do stolicy Osetii, Cchinwali, jest stąd niewiele ponad 20 km!** W pobliżu Gori zdobywamy najstarsze w Gruzji skalne miasto **Uplisciche** (V w. p.n.e.), niegdyś siedzibę władców i ośrodek przedchrześcijańskiego kultu. Odwiedzamy miasto Gori, znane jako miejsce urodzin Józefa Stalina (Iosifa Dżugaszwilego). Obiadokolacja w restauracji na trasie. Nocleg w hotelu w Kutaisi.

11. dzień - po śniadaniu wyjazd na zwiedzanie zabytków Kutaisi, obecnej siedziby gruzińskiego **parlamentu** (od 2012 r.). Spacer odnowionymi uliczkami trzeciego co do wielkości miasta w Gruzji. Następnie odwiedzimy wspaniały kompleks jaskiń znany jako **Jaskinia Prometeusza**. Na zakończenie zdobędziemy najnowszą atrakcję turystyczną Gruzji czyli **kanion Okatse** z zachwycającymi widokami i pieszą przeprawą zawieszoną 100 m. nad przepaścią. Powrót do Kutaisi. Pożegnalna obiadokolacja w restauracji. Nocleg w hotelu w Kutaisi.

12. dzień - Po śniadaniu czas wolny na zakup pamiątek. Transfer na lotnisko. Wylot do Katowic. Zakończenie wycieczki.

Wybrane atrakcje

Tuszetia. Wskoczmy w jeepy, by dotrzeć do Omalo, gdzie rozpoczyna się nasza przygoda z oszałamiającą Tuszetią. Przemierzmy 80 km spektakularnego górskiego szlaku przez przełęcz Abano na wysokości 2926 m n.p.m. i łańcuch górski Pirikita, oddzielający największe w regionie, malownicze doliny Pirikiti i Gometsari Alazani. Pokonamy drewniane mosty nad rzekami, wąskie serpentyny żwirowych dróg na zboczach gór i kamieniste dukty zielonych wąwozów, przez które przetaczają się wody pobliskich wodospadów. Idąc przez zieloną pustkę, tu i ówdzie przeplataną stadkami owiec, basztami mieszkalno-obronnymi, kapliczkami i kamiennymi kopcami, doświadczymy piękna dzikiej przyrody i nie raz zaniemówimy na widok zaklętych w czasie wioszeczek, skrytych pośród monumentalnych gruzińskich gór. Dotrzemy na kraniec świata, gdzie odkryjemy pierwotny początek kaukaskiego raję na ziemi.

Dartlo to najładniejsza wioska historyczna w Tuszetii, słynąca z zabytków tradycyjnego budownictwa obronnego. W sennej osadzie, położonej na 2000 m n.p.m., 15 km za Omalo, zobaczymy stale restaurowane ruiny średniowiecznych twierdz i kamiennych domów wernakularnych (zwanych karseani) oraz pozostałości prawosławnej cerkwi. W centrum wioski odkrywamy 6-piętrową wieżę warowną, która wielokrotnie zapewniała schronienie lokalnej ludności – na pierwszym piętrze przetrzymywano jeńców, na drugim, trzecim, czwartym i piątym ukrywały się kobiety z dziećmi, a z szóstego mężczyźni odpierali ataki najeźdźców. Kolejną basztę, Kvallo, ujrzymy na wzniesieniu ponad wioską, skąd rozciąga się malownicza panorama niknącego w chmurach pasma Pirikiti oraz rzek Didi Khevi i Pirikita Alazani. Spragnieni wrażeń, zajrzemy też do miejscowej knajpki, gdzie można skosztować regionalnego piwa Aludi, wytwarzanego od wieków zgodnie z tradycyjną recepturą.

Omalo to odizolowana przez dziką naturę historyczna wioska w Tuszetii, gdzie życie biegnie podobnym od wieków rytmem. Prowadząca tu droga przez przełęcz Abano (2926 m n.p.m.), uważana za jedną z najniebezpieczniejszych na świecie, skutecznie podnosi poziom adrenaliny. Po pokonaniu niezliczonych zakrętów oszałamiająco malowniczej wąskiej szutrówki znajdziemy w Omalo zasłużony odpoczynek z pięknym widokiem na ufortyfikowane zbocza Wielkiego Kaukazu. W Nowym Omalo (Dolnym) są hostele i domy mieszkańców: Kistów, Gruzinów i Czeczenów. W Starym Omalo (Górnym) zobaczymy z kolei kamienne wieże obronne z X–XII w. W górującej nad wioską trzy piętrowej twierdzy Keselo (1230 r.), która chroniła przed inwazją Mongołów i Dagestańczyków, odkryjemy muzeum etnograficzne z tradycyjnymi sprzętami gospodarstwa domowego, narzędziami rolniczymi, bronią i innymi eksponatami ukazującymi życie grup etnicznych Tuszetów i Bacbów.

Konie na Kaukazie. Dosiądziemy dostojnych wierzchowców, by na ich grzbietach poczuć wolność i zew Kaukazu. Przekonamy się, że trekking konny w Gruzji – efekt przyjaźni konia i człowieka, trwającej na tym terytorium bez mała 5,5 tys. lat – to jeden z popularniejszych, a zarazem wyjątkowo przyjemnych sposobów odkrywania uroczych zakątków tego kaukaskiego kraju. Pokłusujemy przez zielone doliny, by odnaleźć ukryte tu i ówdzie ślady dawnych ludzkich osad, potężnych warowni i cichych cerkwi. Pójdziemy stępa śladem górskich potoków, relaksując się spokojną naturą, by z wiatrem we włosach ruszyć ku szutrowym szlakom, prowadzącym pośród seraficznych gór. Udamy się na kilkugodzinne wycieczki konne po Gruzji, które roztoczą przed nami zjawiskowe krajobrazy i pozwolą dotrzeć w pełne tajemnic miejsca.

Sighnaghi. Brukowane uliczki otulone soczyście zieloną winoroślą, gwarne knajpki, urocze domki z czerwonymi dachami, zabytkowe cerkwie św. Jerzego i Szczepana, a na deser kolekcja malarstwa prymitywisty Niko Pirosmanaszwilego – w gruzińskim Carcassonne zobaczymy idealną widokówkę kaukaskiego raj. Mówi się jednak, że miasto wina i miłości – słynące z wybornych kachetyjskich trunków i całodobowej (!) sali ślubów – jest oszałamiająco piękne z wierzchu, lecz puste w środku. Na 790 m n.p.m. zajrzemy do kamiennie-ceglanego labiryntu, by odkryć całą prawdę o jednej z ładniejszych (i droższych) miejscowości Gruzji. Usłyszymy tu szemrzące echo nie tak dawnej historii i głosy mieszkańców okolicy, którzy w XVIII w. wybudowali fortecę Sighnaghi, by chronić się przed Dagestańczykami. Przejdziemy się wzdłuż 2,5-kilometrowych, obwarowanych 23 wieżami murów obronnych (drugich co do wielkości na świecie, widocznych z kosmosu), których odrestaurowana z rozmachem część pełni obecnie funkcję mieszkalną. Zamiast nacierającego wroga z dawnej warowni zobaczymy malowniczą panoramę Równiny Alazańskiej i majaczących w oddali szczytów Wysokiego Kaukazu.

Park Narodowy Waszlowani. Gruzkańska... sawanna?! Owszem, w kaukaskim rajku znalazło się miejsce również na taki cud natury. Park Narodowy Waszlowani w południowo-wschodniej Gruzji, tuż przy granicy z Azerbejdżanem, tworzą stepy, półpustynie, 1000-letnie drzewa pistacjowe, lasy jałowcowe i sosnowe, tereny bagienne i sawanny, które bardzo przypominają te afrykańskie. W rezerwacie zobaczymy także pasma nagich skał, wyglądających jakby pochodziły z obcej planety, malownicze kaniony (jak Pantishara, słynący z „miasta jaskółek”), łagodne, zielone stoki z mnóstwem barwnych kwiatów oraz trzy zjawiskowe pomniki przyrody: gęsto zalesiony wąwóz rzeki Alazani, gdzie warto zatrzymać się na piknik i wędkowanie, wąwóz Orła (Arciwis Cheoba) i wulkany błotne

(Takti-Tepe). Każda część parku kryje zupełnie inne, niesamowite krajobrazy dzikiej natury oraz liczne, często chronione gatunki zwierząt, m.in. sępy, dropy, bociany, lamparty, hieny, szakale, niedźwiedzie, rysie, wilki, lisy, dziki, borsuki i jeżozwierze.

Dawit Garedza. Niewiele obiektów sakralnych wywołuje takie emocje jak Dawit Garedza. Ten skalno-kamienny kompleks monastyrów – rozciągający się na terenie Gruzji i Azerbejdżanu i stanowiący obiekt sporu obu nacji – powstał już w VI w. Pokonując szutrowe drogi, wejdziemy na półpustynne stoki góry Garedza, by poznać jego niezwykłą historię. Dowiemy się, dlaczego syryjski mnich Dawit postanowił osiąść w tak trudnym terenie i jak udało się przeistoczyć kilka grot w jeden z ważniejszych ośrodków Gruzkańskiego Kościoła Prawosławnego i Apostolskiego, liczący aż sześć budowli: Lawra, Rka, Natlismcemeli, Udabno, Bertubani i Cziczchituri. Sprawdzimy, czym są Łzy Dawida i zajrzemy do naturalnych skalnych jam, by zachwycić się żywymi kolorami fresków – przedstawiających postacie, których zasługą było powstanie tej zjawiskowej budowli. Odkrywając najciekawsze zakamarki zespołu klasztornego, dotrzemy na wysokie zbocza góry, skąd zobaczymy przepiękną panoramę okolicy.

Tbilisi. W sercu Gruzji zobaczymy miasto jak z bajki. Legenda głosi, że Tbilisi założył król Wachtang Gorgasali, oczarowany gorącymi źródłami w otoczonej malowniczymi górami dolinie. Słynne tbiliskie łaźnie siarkowe, w tym najbardziej znaną łaźnię Orbeliani, zwiedzimy w najstarszej, 1500-letniej dzielnicy miasta. Uroki perły Kaukazu odkryjemy też w oszałamiających zieleni parkach i na szlaku zabytków gruzińskiej stolicy. Zaliczymy emocjonujący wjazd kolejką gondolową pod pomnik

Matki Gruzji. Zajrzemy do potężnej twierdzy Narikala oraz cerkwi Anczischati, Sioni, Metechi i Cmind Sameba. Poszperamy na Suchym Moście, kolorowym bazarze z pamiątkami i antykami. Obejrzymy wystawę Niko Pirosmanszwilego, a wieczorem na zjawiskowo podświetlonej starówce zachwycimy się orientalnym gmachem opery, teatrem, filharmonią, cerkwią Kaszweti i dawnym pałacem gubernatorskim. Pełen wrażeń dzień zakończymy w jednej z dziesiątek knajpek, które powitają nas winem, pysznym jedzeniem, muzyką i tańcami na żywo.

Informacje dodatkowe

Impreza: Gruzja 4x4 z Tuszetią i Waszlowani, 12 dni.

Aktualne ceny i terminy: dostępne na stronie www.tamadatour.pl.

Cel charytatywny: stało się już zwyczajem Tamada Tour, że podczas wypraw wspieramy dzieci z lokalnych domów dziecka i te spotykane po drodze. Wieziemy dla nich odzież, pomoce szkolne, sprzęt sportowy i różnego rodzaju drobne podarunki (np. zabawki), które ucieszą każde dziecko, na każdej szerokości geograficznej.

Szczegóły dotyczące wyprawy:

W cenie:

- bilety lotnicze na trasie Katowice – Kutaisi – Katowice (Wizz Air),
- transfery lotnisko – guesthouse'y - hotele – trasa wycieczki (bus – klimatyzacja, Wi-Fi, radio),
- jeepy 4x4 na wyjazd do Tuszetii i Parku Narodowego Waszlowani,
- noclegi w pensjonatach i hotelach klasy ekonomicznej,
- dodatkowe noclegi w noc przylotu i wylotu,
- wyżywienie (śniadania i obfite obiadowe kolacje z daniami kuchni gruzińskiej i winem),
- udział w gruzińskiej biesiadzie – suprze,
- obiadowe kolacje z gruzińskimi tańcami i muzyką na żywo,
- degustacja gruzińskiego wina i czaczy,
- warsztaty kulinarne,
- wejścia biletowane do wszystkich zwiedzanych atrakcji,
- atrakcje plenerowe, historyczne i kulturowe,
- opieka polskojęzycznego pilota-przewodnika i właściciela Tamada Tour,
- zwiedzanie w kameralnych grupach,
- ubezpieczenie zdrowotne KL, NNW, OC + bagaż,
- składka na Turystyczny Fundusz Gwarancyjny.

Cena nie obejmuje:

- usług bagażowych w hotelach i na lotnisku,
- zakwaterowania w pokojach 1-osobowych (dopłata za pokój 1-osobowy w hotelach i pensjonatach do 200 USD/os.),
- napiwków lokalnych,
- napojów alkoholowych i bezalkoholowych nieujętych w programie wycieczki,
- kosztów pamiątek i wydatków osobistych.

© 2020 TAMADA TOUR. Prawo do błędów w druku zastrzeżone. Oferujemy wyłącznie autorskie programy i nie wyrażamy zgody na ich kopiowanie. Program nie stanowi oferty handlowej w rozumieniu art. 66 par. 1 Kodeksu cywilnego. Program ma charakter ramowy i w zależności od czynników, takich jak aktualne rozkłady lotów czy przejezdność dróg, może ulec modyfikacji. www.tamadatour.pl